

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen **vasárnap és csütörtökön.**
Előfizetési ár:
Hogyedre 2 korona 50 fillér. félérre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-tér, Haris-ház,
hová a hirdetések címzendők.

Hirdetéseket és nyilvántári közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Fordulóponton.

A f. hó 10-re összehívott közgyűlés fordulópontot juttatja Szentes város, háztartása és adminisztrációja tekintetében.

Határkó ennél a fordulópontnál a tárgysorozat az a néhány tétel, mely a közjövődelmek emelését célozza és e határkó fölül emelkedik a jelző pózna, melyen két kinyitott kéz ujját mutat: az egyik vissza, hátra a múltba, a másik előre a jövőbe.

A képviselőtestület bölcsességén áll, hogy ennél a fordulópontnál merre igazodjék. Ahogy a képviselőtestület többsége a közjövődelmek szaporítása érdekében eléje terjesztett javaslatokat elfogadja, vagy elejti, a szerint igazodik a városi háztartás szekerének rúdja is, vagy arra, hogy visszakanyarodjék a múltba és hagyjon mindent a régi slendriánban, vagy arra, hogy előretörjön a jövőbe és ezzel a várost is a modern fejlődés, az előrehaladás útján vigye magával.

A magunk részéről ennél a fordulónál egy pillanatra sem tétovázunk. A mi útnak mindjárt és mindenben csak az előretörés ösvényein visz és erről az útról sem pártédekből, sem népszerűség hajhászásból soha, sem jobbra, sem balra, senki kedviért le nem fogunk térni.

A mi állásfoglalásunk tehát nagyon könnyű. Megkönnyíti azt nekünk az a körülmény, hogy mind azokat az eszméket, melyeken a f. hó 10-iki közgyűlés elé kerülő és a közjövődelmek fokozását célzó javaslatok felépültek, több mint 8 éve mi vetettük fel Szentesen elsőként. Nevezetesen mi hívtuk fel a hatóság figyelmét arra, hogy az átíratási krajcárok révén a város közjövődelmét mintegy évi 24000 koronával lehet emelni, hogy a fogyasztási adópótlék behozatala további 10—12000 korona új jövedelmi forrást nyitna a városnak és hogy az ásványvizek és szikvíz behozatali illetékekkel, illetve fogyasztási illetékekkel való megadóztatása is hozna legalább 6000 korona újabb jövedelmet a közkasszában.

Nemcsak az előjáróság figyelmét hívtuk fel akkor ezekre, hanem hosszabb cikksorozatban statisztikai adatokkal igazoltuk is számításunk helyes voltát és nyíltan, a városi közgyűlésen is harcoltunk a mellett, hogy ezek az eszmék meg is valósuljanak.

Nagy elégtételünk tehát nekünk az, hogy ime most, — a képviselőtestület határozott utasítása alapján

viszi az előjáróság az ezen eszméknek felépült javaslatokat a f. hó 10-iki közgyűlés elé és természetesen, hogy mi ezeket a javaslatokat nemcsak örömmel üdvözöljük, de köszönettel és elismeréssel adózzunk a képviselőtestület egy tagjának, Burián Lajosnak is, aki belátta, hogy ezen az úton sokasíthatjuk csak a közjövődelmeket, aki eljutott annak a tudatára, hogy ezen a téren immár cselekednünk kell és akinek indítványa adta meg újfent a lökést a több év előtti leszavazott ezen eszméknek az újból való előtöréséhez és eredményezte azt a nevezetes közgyűlési határozatot, mely egyenesen utasítást adott a tanácsnak arra, hogy ezeket a javaslatokat, mostani formájukban a köztanácskozás zöld asztalára vigye.

A legfőbb ideje volt, hogy az ezen javaslatok benyújtásával jelzett fordulópontot eljussunk. A legfőbb ideje, eljuthatnak a belátásra, melyhez a művelt nyugati államokban már rég eljuttottak, hogy a közteherviselés akár az állami, akár a községi életben a legigazságosabban a közvetett adók révén oszlik meg az adófizetők vállain, kinek-kinek nem csupán teherviselési képessége, de a szerint is, hogy milyen mértékben élvezi az élet javait.

A közszükségeit, hacsak visszafejleszteni, visszaadni nem akarunk már alig-alig apaszthatjuk. A takarékoság igen dicseretes jelszó, de egyfelől a véglegesig csigázni nem lehet, másfelől jelentéktelen mérték az, amivel a takarékoság szigorú alkalmazása mellett is, közterheinken könnyíthetünk. Új jövedelmi források megnyitására kell tehát gondoskodnunk, ha egytelőtől elmaradni nem akarunk a korszellemről, mely kellehetetlenül gázol keresztül azokon, akik elég vakmerőek volnának, ellene állani, vagy azt nem akarjuk, hogy újra meg újra csak a községi pótdadó emelve, sokasítsuk meg a már ma is súlyos terhet a város adófizető polgárai vállán.

Az az érv, amit sokan a közvetett adók behozatala ellen felhozni szeretnek, hogy végeredményében ezeket is csak a polgárok fizetik meg és így az igazság az, hogy akár ebből, akár amiből a zsebből kell fizetni, — miután a zsebek tulajdonosai ugyanazok — egyre megy: semmiképpen sem halytálló.

Mert ha a most javaslatba hozott közvetett adók nemeit vesszük figyelembe, — akkor is azt fogjuk látni, hogy az átíratási krajcárokat fizeti:

aki birtokot szerez, örököl, vagy ajándékba kap, tehát az, aki vagyonban, még pedig ingatlan vagyonban gyarapszik; de akinek pótdója, — ha átlagban számít, ezen innen-onnan befolyó krajcárok révén mégis tetemesebben apad, mint amennyit átíratási krajcárokkal befizet. Az ásványvizek és szikvíz adóját pedig fizeti közvetve, kivétel nélkül ezen itálak minden fogyasztója, tehát minden lakos, tekintet nélkül arra, hogy egyébként hozzájárul-e községi pótdóval a közteherviseléshez.

Ennek az igazságot csak az nem látja be, aki egyáltalán nem akarja belátni és akinek a fekete csak azért is fehér, merthogy nem ő mondta rá, hogy fekete.

Szentes város háztartása és adminisztrációja fordulópontjához juttat el bennünket a f. hó 10-iki képviselői közgyűlés.

Előző közgyűlési határozat utasította a városi tanácsot arra, hogy közügyeinket ehhez a határkóhoz állítsa, amely fölött két kéz mutat a jelzőkaron az egyik, vissza a múltba, a másik előre a jövőbe.

Meglátjuk majd hétfőn: melyik útra tereli községi háztartásunk szekerét a városaiak többségének bölcsességé.

A kivándorlás és az amerikai hatóságok. Tisza István gróf miniszterelnök mint belügyminiszter valamennyi törvényhatósághoz körrendeletet intézett, amelyben figyelemet arra, hogy az amerikai bevándorlási hatóságok a bevándorlók bebecsátása elő napról-napra újabb nehézségeket gördítenek.

Ujabbban ugyanis minden bevándorló, akinek jegyét valamely ott lakó rokona, vagy ismerőse fizette meg, vagy akinek utiköltségeihez bárki is valamivel hozzájárult, egy külön bizottság szigorú vizsgálata alá kerül és csak akkor bocsátják be a hajóról a szárazföldre, ha kétségtelenül bebizonyul, hogy a bevándorló előreláthatólag nem fog az új hazában közsegítésre szorulni.

E rendszabály alá nem tartoznak azok a kiskorú gyermekek, kiknek viteldíjat a kintlakó szülők fizették és azok a nők, akiknek viteldíjat az ugyancsak már kintlakó férjük fizette meg.

Következménye ennek a rendszabálynak az, hogy mindenkit, aki Amerikába előre váltott és részére onnan beakudott ilyen jegyvel megy, a vizsgálat állomásán napokon át visszatartanak, amíg a vizsgálat kellemetlenégein át nem esett.

A miniszter ennél fogva felhívja a tör-

vényhatóságokat, hogy alkalmas módon és a legkiterjedtebb mértékben figyelmeztessék a lakosságot, hogy lehetőleg kerüljék az előre váltott és részükre Amerikából beküldött jeggyel való utazást, annál is inkább, mert az amerikai hatóságok e miatt akadályokat gördítenek partraszállásuk elé, esetleg a tengeren már átkelt és a fárastzó utat megtett utasokat vissza is utasítják.

Ugyancsak a kivándorlási vonatkozik a belügyminiszter egy másik rendelete. Ez a rendelet megengedi a kivándorlóknak, hogy abban az esetben is, ha útlevelemben útirányul Hamburg vagy Bréma van megjelölve, Fiumén át utazhassanak. Ez a rendelet módosítja az útleveletörvény ama rendelkezését, hogy a kivándorlóknak az útlevelemben megjelölt útiránytól eltérni nem szabad.

Októberi gondok

A természetnek lassú hervadása méla gondolatokra, nyomasztó hangulatra készít mindig. A tél közeledése azonban soha olyan súlyos gondokat nem okozott, mint most. A lapokban már föl-fölbukkannak a megpróbáltatásnak Hiob-hírei. »Insgé előtte, »A drágaság« című lapközlések jelözi annak, hogy a tél felé milyen jegyre megyünk. A magyar Kánaánban, az ország magtárában — ahogy a Bacsok és a Tiszavidéket a közhit mondja — már megindult a szervezkedés.

Bácsmegeye alispánja, a jelentkező drágaságra és insgére való tekintettel figyelmezteti a megyejebeli községi előjáróságokat azokra, akik a téli időszakra munka nélkül vannak. Fölvívja az előjáróságok figyelmét arra is, hogy tegyenek már most intézkedést a netalán bekövetkező insg ényhitésére. I v á n k a Zsigmond, a Hont vármegyei gazdasági egylet elnöke meg valósággal rá d ó t f ú v á t és hívja a vármegye jobbait a pauperizmus leküzdésére.

Bizony az megdöbbenést megnyitó!

Ha az ország magtárában — a Bacsokban — a közhatalóság látja, hogy fogytan van az enniváló: mi lesz akkor az arvai hegyekben?

A helyzet mindenesetre az erősek egyesítésére, az érdekek társulására és közös intézkedésekre sarkal. És a veszedelem előszöve végig sítván, nem hiányoznak a szervezkedés hírei sem. A közönyösnek, a — nem is egészen igazságtalanul — nemtörődömségünk mondott társadalom a fenyegető veszedelem híreire együttesen akar eljárni.

A gazdaságtudományok legaktuálisabb kérdése ma kétségen kívül a takarmányhiány. A már eddig is hallatlanul felszökött takarmányárak mellett a legkegyetlenebb árúrszora léphet fel a gazdak megrontására. Az árúrszora ellen pedig a legsikeresebben védekezhetnek a gazdak, ha tömörülnek. Amint értesülünk, a delvidéki földművelők egyesülete 50000 métermáza szénat, 10000 métermáza korpát és 5000 métermáza erőtakarományt szerzett be és osztott ki tagjainak. Ezzel a tömeggel való beszerzéssel az élelmes egyleti tagok megszabadulnak az árúrszóról, élvezik a tömeges bevasárlás kedvezőbb áralkalúsát és egyenkint elvetik a beszerzés gondját.

A »Borsodmegyei gazd. Egyesület« a vármegyei fölcsönvetta a mezőgazdasági célokra felhasználható alapot és azt a kisgazdak szükségleteinek beszerzésére, mint forgó tőkét gyűmölészteti.

A »Pozsony megyei gazdasági Egyesület« éppen így tesz a Palfy-féle magtáralappal.

Az erdélyi részben követésre méltó a Szolnok-doboka megyei Gazd. Egylet példája, mely egyesület a kisgazdáknak 21500 méter máza szénat iratott össze és nyilvántartja a beszerzési forrásokat. És mivel manapság csupán a szükségbeli takarmányok felhasználása juttathatja a gazdákat abba a helyzetbe, hogy alataikat kifelelthessék. — ugyan csak a szolnok-dobokai gazdasági egylet, mellette az aradmegyei, szolnoki, sárosmegyei — számsz. mra szerzi be a szeszakvagokat, mert tudja és tudja a többi gazdasági egyletek is,

hogy a szükségbeli takarmányok, (falomb, zombolyások, tengeriszal, még a szőlővenyige is) csak szeszakvással előkészítve, etethető az állatokkal.

Am, amint Bácsmegeye előrelátó alispánja véli. — az októberi gondok nem szorítkoznak csupán az üres jászokra és szénapadlásra: a poaperizmus réme ijesztget és valóban, az emberszerető társadalomnak szervezkednie kell, hogy azt enyhítse.

Csak az a kívánatos, hogy valamiképen ne kezdjünk ehhez az emberszerető munkához olyan balul, mint ahogy kezdtek néhány év előtt nálunk, az Alföld számos helyén, ahol, amikor egyszerre szomorúan aktualissá vált a társadalmi nemes szívű segítők, ezt úgy vélték a legelőcsébben megcselkedni, hogy pénzbeli alalmaznak osztogattak ki.

Ennek csak egy következménye lehet, amely tényleg be is következett: a szemérmes szegény koplalt, inséget látott azután is, a szemérmel, a kapzsi pedig az emberszeretőt fillériből, sőt forintjaiból gyarapította a — takarékbetétjét, vagy dözöl: a korcs-makban

Az ilyen fajta emberszeretettől és népsegítésből nem kérünk. Ezzel a nép a szörzser értelmeben erkölcsében romlik meg, levetkőz minden szemérmét és rászokik a dologtalan életre.

Munkát, a mindennapi kenyér megszerzésének tisztos alkalmatosságait szerezzük és adjuk meg a nék. És ebben az irányban kell, az erőkek komoly megfontolással szervezkedve, cselkedni.

A mostani sűrűsosan reánk nehezedő gonddal szemben megmes segítésével, összetartással álljunk hely. Azok a példák, amelyek fentebb felhoztunk, magosan megmutatják nekünk is annak az utat, miként kell a reánk is nehezedő októberi gondok elszállításába fogni.

És ismervé gazdasági egyesületünk vezetőségének körültekintő figyelmét, — meg vagyunk róla győződve, hogy — ha ennek szüksége vármegyénkben is előál, — tudni fogja szintén ilyen irányban a köteles égét tejesíteni.

A t. közönséghez.

Huszonöt éves pályafutás végre ér lapunk a most kezdődő ez évi negyedik évnegyeddél. Huszonöt éve lesz december 27-én, hogy a lap megalapítója a S z e n t e s É s V i d é k e megindítását hivatalosan Csongrádvármegye alispáni hivatalánál bejelentette és közvetlenül ez után jelent meg a lap első mutavány száma, 1905. január 1-ével tehát jubilálhat a »S z e n t e s É s V i d é k e«.

Joggal is jubilálhatna, mert az a publicisztikai munkásság, melyet a lap mindenkoriszerkesztői a hosszú idő alatt kifejtettek, eleitől mindmáig azt igazolja, hogy a »S z e n t e s É s V i d é k e« megmaradt mindig annak, aminek elindult: Csongrádvármegye és Szentes város kultúrharcában, ujkori történetében jelentékeny tényezőnek mindenütt elül járva a közjóért, a közérdekkérvit, sokszor nehézs és — tegyük hozzá bizvást — mindig hálatalan küzdelmekben.

Most, a huszonötödik év utolsó negyedének rank elkövetkezésekor is a régi bizalommal fordulunk a t. közönséghez, hogy megköszönjük az irantunk aindig megnyilatkozott jóindulatát és támogatását, melyből ahogy a múltban erőt merítettünk a küzdelemhez, azonképpen lesz az buzdítóink a jövendőben is.

E bizalom jegyében kérjük az előfizetés megújítását — régi, nem változott és nem változó programunk alapján.

Előfizetési ár:

Félévre — 5 korona

negyedévre — 2 kor. 50 fill

tisztelettel:

a »SZENTES ÉS VIDÉK«

szerekesztője és kiadóhivatala.

Ujdonságok

Szentes, 1904. október 2.

— Október 6. A kegyeletos emlékezés napjára viradtunk ma. A dicsőkre, a nagyokra kell emlékeznünk, akik 1849. október 6-án a vak zsarnoki önkény áldozatai lettek, de akiknek haláluk szenteségs volt, mert a magyar haza szabadságáért, a nemzeti jobb jövő megváltásáért haltak ök vértanu halált. Ök, az a r a d i t i z e n k a r m a k jelentik nekünk a soha meg nem gyógyuló fájdalom; a sebet, melyet kishitűség volna fátyóllal takargatni és a szabadságszeretettel, mely a sírből, a puszkagolyók vérontása s az akasztófák halálhőrségei mellől is diadalmasan kél ki, hirdetőn a magyar nemzet sok méltatlan szenvedését, de egyuttal folytonos létjogát és jobb jövőjének biztosítékát. Jelenünkben megnyugodhatunk, nincs miért haragotatnunk vészkiáltásokat; de multunkat felednünk: bün volna, mert miénk osztatlanul és egészen az aradi gysznap fekete emléke, melyből letörölni egyetlen arnyvonást sem szabad. Jarja át szívünket lelkünket a hősök, a mi szent vértanuink emlékezte, legyünk jó magyarok és ne ajkunkon, hanem szívünkben hordjuk a hazat: ne népet bolondítsunk, hanem a népért cselkedjünk.

— Városi közgyűlés. Szentes város képviselőtestülete, mint erről lapunk előző számában már hírt adtunk, f. hó 10-én délelőtt 9 órákor közgyűlést tart a túl a kurcai tanácskozóteremben. E közgyűlés tárgysorozata egész tömege a fontos ügyeknek van kitűzve, melyek közt rendkívüli fontossággal bírók a következők: Polgármesteri jelentés az orosháza-szentes-csongrádi vasútpítési terv mai állásáról. — A borítal- és hűsfigyaszatási adószedés jogának megváltására a pénzügyigazgatósággal kötött szerződés benmutatása. — Szabályrendelet az ingatlanok telekknövyi átirás-ért fizetendő városi átiratási díjakról. — Szabályrendelet a szikviz és pezsgőviz megadóztatásáról. — Szabályrendelet az ásványvizek megadóztatásáról. — Szabályrendelet az égetett szeszis italok után fizetendő szeszfogyaszatási adópótlékról. — Szabályrendelet a marhavágás, hűskimérés és hűsvizsgálatról. — Tanácsi előterjesztés a helypénzszedési díjszabályzat módosítása tárgyában. — Tanácsi előterjesztés a csordajarasi legelőknök öntözésre leendő berendezése tárgyában. — Tanácsi előterjesztés némely vicinális utak törvényhatósági úttá leendő átvitelle tárgyában. — Tanácsi előterjesztés a birtoknyilvántartó hivatal tüzimentésítésére. — Az 1905. évi városi képviselők névjegyzékének bemutatása.

— Orosháza-szentes-csongrádi vasút.

Megfeszített erővel latnak hozzá az orosháza-szentes-csongrádi vasút előmunkálatai engedmenyesci ahhoz, hogy tervüket mielőbb megvalósítsa, a legrövidebb időn belül képesek legyenek az építést tényleg meg is kezdeni. Egyik előfeltétele az építési engedély megkapásának természetesen az, hogy az engedmenyescsek az építési töké egy harmadának letétele helyezésével, vagy biztosítottsággal igazolják, miszerint az engedélymegadás anyagi feltételeivel rendelkeznek. Tudomásunk szerint az engedmenyescsek ma már csaknem teljes mértékben abban a helyzetben vannak, hogy e feltételek megfellelhetnek, mert ami ebből a biztosítandó tőkéből kevés még hiányzott, annak jelentékeny részét, 60000 koronát megszavazta a vasútpítéshez, terasz-

részvételek ellenében. f. hó 3-án, Csongrád képviselőtestületének közgyűlése, ahol azt is elhatározták, hogy a szerzesi kérvényt magukéva téve, ők is kérni fogják a kereskedelemügyi minisztert, a vasútépítés ideiglenes engedélyének még ez évben való megadására. Ugyanígy határozott — Szentes város kérvénye dolgában, Mindszent község képviselőtestülete is.

— **Miniszteri tisztviselők a vidéken.** A belügyminisztérium gyakornokait és más tisztviselőit ezentúl gyakorlati kiképzés céljából kiküldik legalább egy évre a községi, járási, városi és vármegyei közigazgatási hatóságokhoz. Ezek a praktikánsok továbbra is a belügyminisztérium státuszában maradnak, csak szolgálattételre osztják be őket egy időre a helyi közigazgatási hatóságokhoz, hogy az ottani ügyek vitelével közvetlenül megismerkedjenek és a közigazgatás minden ágában gyakorlati tapasztalatokat szerezzenek. Ez az újítás nagyon életrevaló dolog, mert így legalább megismerkednek a belügyminisztérium irodájában is az eleven élettellel és a helyi közigazgatás szükségleteivel, amiket ma nem ismernek alaposan.

— **Fekete Márton főgondnok.** A legnagyobb református egyházmegye, a békéscsaba-i új főgondnokot választott. Kilencvenegy szavazatot adtak be az egyházmegye kötelező tartozó egyházak erre a díszes tisztre és ezek közül 57 szavazatot nyert Fekete Márton, városunk szülőtte, a Baksa Lajos dr. 34 szavazatával szemben, tehát jelentékeny szótöbbséggel választották meg főgondnoknak, mely állás helyettesítésében, az egyházmegye kötelező tartozó egyházak meggyőződést szerzhettek róla, hogy az övéknél jobb kezekbe nem tehetők le az egyházmegyéjük kormányzásának gyeplőit. Részünkről az igaz érdem elismerését látjuk a választás ez eredményében, melynek őszintén örülnünk. Az új főgondnokot a tavaszi egyházmegyeri közgyűlésen iktatják be ünnepiesen állásába.

— **A halászat fejlesztése.** A földmivélségi miniszter gondoskodásának tárgyát képezi a magyar halászat fejlesztése, melynek érdekében most olyan telepek létesítését tervezi, amelyekben a halak nemcsak ivhatnak, de az ivadék kellőképpen meg is erősödhetik, amikor aztán a kövizek behatására lesz fordítható. Az erre alkalmas területeket a halászati társulattól a földmivélségi minisztérium díjazással ösztönzi megnyerni; ahol pedig ez nem volna lehetőséges, ott bérelt útnan töltszik a kitért területet. A földmivélségi kormány az idén egyebek között a csongrád-szegedi halászati társulattal is rendeztet egy kitért területet és hat-nyolc éven keresztül minden évben több-több társulatot von be a magyar haltenyésztés ilyképen való fejlesztésébe.

— **A király a tüdőbetegéért.** Ő felsége, a király legkegyelmesebben elrendelte, hogy a József főherceg szanatórium Egyesületnek, mely már a tavasszal hozzá kezd az első népszanatórium építéséhez, a budapesti királyi bírház egyik földszinti bonthelyisége ingyenesen engedtesse át az egyelet humanus céljaira. Ugyanis az egyesület sorsjátékot rendez és a sorsjáték igen értékes nyereményeit a királyi bírházban teszi közzé. A József főherceg Szanatórium Egyesület sorsjátéka iránt megyékben és városokban nagy érdeklődés nyilvánul.

— **Új tizkoronások.** Baj van megint a tizkoronással. Annifyéle mesterkedés irányul arra, hogy ne nagyon melegejdek meg a zsebünkben ez a bankó, hogy bizony nem árt, ha emlékünke vessük az alakját, színet, női- és férfi-alakjait, meg azt a sokféle apró árnyalatot, ami mind együttvéve a világ legrészletesebb festményévé avatja ezt a bankót. A pénzcsináló hatalmasságok azonban kissé túlterhelik az emlékezőtehetségüket. Annifyéle pénz kísért mar eddig utunkban, hogy bizony megelégednének egyfelével is, — csak sok legyen belőle. A régi papír tizkoronások helyébe megint újakat kapunk. Kicsit sok van ugyanis belőlük. Még pedig olyanokkal szaporodott meg a számuk, melyeket nem az osztrák-magyar bank bocsátott ki. Ezért kell most megválnunk a finom, ropogós kis szürkés-kék festményektől. Az újak már egészen más alakuk lesznek. Hosszu, elegáns papír-szeletek, olyanok, mint az amerikai bankók. Es lesz rajtuk valami új találmányú, titkos jegy, amely lehetetlenné fogja tenni, hogy illetéktelen kezek szaporítsák meg a forgalomban levő tizkoronásokat.

— **A vándortanfolyamok ujászervezése.** Az ipar és első sorban a háziipar szempontjából nagy fontossága van a vándortanfolyamok kipróbált rendszerének, melyet az utóbbi időben nálunk is meghonosítottak. A kereskedelemügyi miniszter most az ipari vándortanfolyamok intézményét hatásozabban óhájja alkalmazni és éppen ezért teljesen újja szervezi ezeket a tanfolyamokat. Az ujászervezés már küszöbön áll és ennek keretében jelentékenyen szaporítani fogják a vándortanítók számát.

— **Református istentiszteletek.** A következő vasárnap, október 9-én d. e. az ev. reform. templomban predikál Futó Zoltán lelkész, délután gyermek istentiszteletet tart Kiss László s. lelkész. A külterületeken is tartanak isteni tiszteletek: délelőtt 9 óra kor a királysági, d. u. 2 óra kor az eperjes-széli iskolában istentiszteletet tar Göröcz Lajos lelkész. Délelőtt 9 óra kor a donáti, d. u. 2 óra kor a derekegyházi iskolában isteni tiszteletet tart Pap Lajos körlélekész.

— **Borjúdijazás.** A csongrádmegeyi gazd. egyesület által f. hó 2 an, vasárnap délelőtt, Mindszenten tartott borjúdijazás részben varaközben fölül szép eredményei végződött. Részben, mondjuk, azért, mert csak a pirostarka jószágoknak kitért díjakat lehetett kiadni, ezekből volt nagyobb és kitünő anyagú az elővezetett, ellenben a magyar fajú jószágoknak kitért összes díjak közül csak kettő volt kiadható, dicára annak, hogy összesen, magyar és pirostarka jószágot vegyest, 66 darabot jelentettek be és vezettek elő a díjazásra. Ez az eredmény azt mutatja, hogy ahol — mint Mindszenten is — tejszövetkezet alakul, ott hamarosan belátják, hogy javítaniuk kell a jószágállományt és hogy erre a célra alkalmasabb a pirostarka fajú jószág a tiszta magyar fajúnál. Díjakat nyertek a mindszent-i versenyen: — Egy éven fölül magyar fajú uszókkal Mihály Samuél 30 koronát, Gál Samuél 20 koronát; — sikerült szopos borjuval elővezettet pirostarka tehénért Szilárd Géza 60 koronát, Pánczél Károly 40 koronát, Huszka Andras 30 koronát, Gyovai Istvan és Megyesi Peter 20—20 koronát; egy éven fölül pirostarka uszóborjuért Schwáb Antal 60 koronát, Rácz Ignác 40 koronát, Szilárd Géza és Antai Mtyás 20—20 koronát; egy éven alul pirostarka uszóborjuért Pánczél Károly 50 koronát, Tarry Istvan 30 koronát, Rácz Ignác, Veres Sándor és Mihály Lajos 20—20 koronát. Elismerő oklevelet kapnak: Gémes József, Gémes György, Kardos Istvan, Agoston János,

Gémes Lajos, Rácz Ignác, Diamant Vilmos, Szolga Andras, Kun Szabó János és Molnár Miklós. A gazdasági egyesület részéről Cicatrix Lajos dr. vál. elnök, Zsoldos Elek alelnök, Kádár Árpád titkar és több igazgatósági tag voltak kint a díjazásnál.

— **A rászédett rokon.** Szegváron f. hó 1-én egy megviselt külsejű fiatal ember állított be Bartucz Döméné lakására és miután elhitette az asszonnyal, hogy a férje révén rokona, ruhaceműt és pénzt csalva ki tőle, odobb állott. A vághány asszony csak későbbben, mikor a férje hazajött, tudta meg, hogy egy furfangos csaló aidozata lett, aki felöltötte, de ekkor az alrokon már ungon-berken túljárt. A csendőrség megindította a nyomozást, hogy ha kézre keríthető a furfangos legényit, aki mintegy 200 koronával károsította meg a szegény asszonyt.

— **Időjelzés.** Metcor az októberi időjárását a következőképen jósolja: A szeptember 24—26-ki csomópontok változást hoztak be az időjárásba, amennyiben a hirtelen beállott hideg idő a 24-ki csomópont hatáskörében már 23-án egyszerre enyhévé tette az időjárást és derült hozott, ami a 26-ki csomóponttal ismét csörsé vált; de még mindig elég enyhe hőmérséklettel. Hasonló változásoknak nézünk elibe ezutánra is. Különösen október hó első harmada igen változatosnak, hol a 2-ki és 9-ki csomópontok képezik a változások központját; különösen a 9-ki az, amely csörsé válik, mert után azonban már a 10-ki időjárás következik, olyan, hogy igen alkalmas lesz a szüretelésre. Október hó második felében nagyobb jellegű időt ígér, mint az első. Október hó még várható csomópontjai: 6—8—9—11—16—18—20—23—24 és 30-ra esnek; ezek közül a 9—24 kiki a legrosszabb hatásuaknak mutatkoznak a bolygók részéről, ami azonban az esetleges napkitörések vagy ciklonok által még módosulhat.

— **Csendőrszolgálat a megyében** Csongrád képviselőtestülete a f. hó 2-án tartott közgyűlésen elhatározta, hogy a mind nagyobb számban előforduló kihágások és az élet és vagyonbiztonság ellen egyre gyakorabban elkövetett büntények nyomozása, a közrendészet hatékonyabb szolgálatára érdekében újból felkéri a vármegye törvényhatósági bizottságát, hogy a belügyminisztériumnál a csongrádi járás főszolgabírói hivatalánál egy második szolgabírói állás létesítésére tegyen előterjesztést; maga a község pedig szorgalmazni fogja a belügyminisztériummal abbéli kérelmének mielőbb való teljesítését, hogy a csendőrség lassá el Congrád birtékületén is a közbiztonsági és rendőri szolgálatot.

— **Öngyilkosságok.** Régi Lajos 16 éves béres fia f. hó 2-án a gazdája: Szoboszlai Szabó Sándor donáti tanyáján, ismeretlen okból felakasztotta magát. Miután az öngyilkosság megállapítható volt, hulláját nem boncoltat fel. — Folyó hó 3-ára ismét csett egy öngyilkosság. Ekkor Dögei Antal 21 éves csercelegény akasztotta fel magát, aki már egy év óta emlegette, hogy öngyilkos lesz. Most aztán, egy ujoncban végigmutatása után hazament és sikeresen végre is hajtotta a szándékát.

— **Különös látogató.** Gyarmati Szandorné nagyhegyi kocsmájának különös látogatója volt a f. hó 5-re viradó éjszakán. A meztalabos vendég éjjeli az ablakon hatolt be a kocsmába, ott megvendégelte önmagát — a kocsmárosné híre tudta nélkül paprikashussal, megvitte rá egy üveg sört, elvitt még 10 üveg sört és pár felező lekvárt, de hozzá sem nyúlt az ott levő értékesebb tárgyakhoz, aztán jölkavva, a sörrel és lekvárral ugyan csak az ablakon át távozott. Az ismeretlen éjjeli látogató kitért nyomozza most a rendőrség.

— **Októbernek elsején.** — így kezd a

nóta — be kell rukkolni. Már mint katonákhoz azoknak az ifjaknak, akiket az a sors ért, hogy a tavasszal mérték alá állva, ki-mondta rájuk az aszsertáló bizottság, hogy „tauglich”. Hat be is rukkoltak a fiúk, nem ugyan októbernek celséjén, hanem másodikán, vasárnap délután, amikor a sok ujoncot olyan tömege a szülőknek, rokonoknak, jóbarátoknak kísérte ki a vasútállomáshoz, hogy az bizvast beillett volna vásári sokadalomnak is. Különben vig nótázással mentek neki a fiúk a katonaelteinek.

— **Élített tolvajbánda.** A szegedi törvényszék büntető tanácsa f. hó 1-én egy 5 tagu tolvajbánda ügyével foglalkozott. Seres Nagy Sándor, Seres Nagy Ferenc, Tari Hermin, Magony Piros és Farkas Pál kisteleki lakosok voltak ennek a bandának tagjai, akik abban remelkedtek, hogy az elmult télen behatoltak két kisteleki gazdának, Barkányi Istvánnak és Kónya Ferencnek a lakására, ahol csaknem minden elvihető dolgot, agymenüt és élelmiszert elemeltek és a zsákmánnyal odébb álltak. A behatolás ügy történt, hogy éjnek idején megástak a lakóház falát és mikor látták, hogy senki sincs a szobában, a banda két tagja bement és a többinek kiadogatta a kezütyébe eső összes holmit. Ezért a betörések lopásokért állították őket a bíróság elé, ahol teljes beismerésben is voltak, mire a bírák Seres Nagy Sándort 2 évi és 6 hónapi, Nagy Ferencet 2 évi fegyházra, a többi hármat pedig 6—6 hónapi börtönrre ítélte el. Pollák Sándor bormérőt, akit orgazdasággal vádolt a kir. ügyész, felmentették. Az ítélet ellen Tari Hermin és Farkas Pál föllebbezést jelentettek be. A többi élített megnyugodott.

— **Jószágveszedelem.** Az orosházi járás-hoz tartozó Szentetornyan szórványosan lépett fel a sertészsész. Nálunk Szentesen pedig ismét a sertésorban mutatkozik, mely miatt nem lehetetlen, hogy sertés piacunkat rövidesen el fogják zárni.

— **Orvtámadás Mindszentben.** Néhány nap előtt történt Mindszentben, hogy Elhardt Ferenc ottani ácsmester éjjeli gyanúlanul balagott baba az Elekcs Lajos korcsmajából, mikor hitelen valaki eléje toppant és minden szó nélkül úgy elverte egy bottal, hogy a javjesezkelésére elősiető emberek eszméletlen állapotban szállították őt a lakására, míg a támadó az éjj sötétjében elmenekült. A csendőrség, melynél az esetet feljelentették, nyomozni kezdett és csakhamar meg is állapította, hogy Losonczi István volt az éjjeli orvtámadó, aki Elhardtot egyik haragosával tévesztette össze a sötétben és ezért verte el olyan kegyetlenül. Az esetet feljelentették a szegedi kir. ügyészséghez.

— **Vásárok.** Tiszaföldváron folyó hó 9—10-én lesz az ideai őszi országos vásár, melyre vérszemes helyekről sertések is felhajthatók; Majsan pedig f. hó 9-én, Baján f. hó 16—17-én pótvásár lesz.

Színház.

Majdnem kedvünk volna, ezúttal nem írni semmit a színházi előadásokról, mert a fejelemzetlenség mellett, mely a társulatnál lábra kap, alig lehet dicserősen írni s amikor mégis jó az előadás, mint amilyen például a Doktor úr bohózatát volt kedden, a szerepmutasdantontja a hatást és kedvetleníti el a közönséget, — amiben különösen a társulat férfitagjai excellálnak.

A szombati és vasárnap előadásokról nem is írunk, mert azok csak bosszantók voltak, különösen ha tudjuk, hogy a társulat olyan erővel rendelkezik, akitől jó előadás is telik.

Hét fón a jó öreg Nasztroi bécsi bohózata: „Lumpáciusz Vagabundusz” ment szép nelt nézők előtt, igen jó, gyorsan gördülő előadásban, a közönség zajos tetszésnyilvánításai mellett, melyekre

különösen Kovács szolgált rá az ó pompás csizmadia legényével.

Kedden a Doktor úr bohózatot adták, a címszerepben Kovács esai, ami az est sikerét jelenti, mert Kovács egyike azoknak a színészeknek, akik soha szerepet el nem rontanak. A többi szereplő szintén jó volt, iszámítva persze a szerep nemtudásokat.

Tegnap a Nióbe operettet ismételték meg, ma este Ocskay brigád érose kerül színre.

Szombaton este adják „Lili” operettet, a szegénysorsú zsidó iskolásokat segítő egyet javára.

Közgazdaság.

Szentes, 1904. szept. 24.

Folyó hó 9-én a helyi piaci árak a következők:

Búza métermázsaja	9 frt. 70 kr.
Arpa	7 „ 20 „
Zab	7 „ — „
Kukorica	7 „ 50 „

Felölsszerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.
Társzerkesztő: MATEFFY LÁSZLÓ
Zsádotulajdonos „Szentes és Vidék” könyvnyomda

Eladó marhák.

Simmentháli nagy testű tisztai marháimat az uradalom által történt jószág-tartás megváltás miatt — eladásra becsájtom és pedig:

4 drb. korán ellő hasas piros tarka tehenet.

4 drb. korán ellő hasas piros tarka üszöt

1 drb. 18 hónapos tenyész bikát és néhány drb. kiválóan szép idei üsző és bikaborjút.

Venni szándékozők a mindszeni majorban megtekinthetik.

Rácz Ignác
urad kasznár.

3—2

3718/jtkv. 1904

Arverési hirdetem. kivonat.

A szentesi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Szentesvidéki takarékpénztár végrehajthatónak Gajda Rozália Vigh Istvánné és társai végrehajthatás szenedett eleni 164 korona 85 fill. tőke követelés és jár. iranti végrehajthatási ügyében a szentesi kir. járásbíróóság területén levő Szegvár község határában fekvő a szegvári 3616 sztkvben A f 5. sorsz. a felvett 9781 hrsz ingatlannak a B. 9. sorsz. alatt tulajdonosként bejegyzett Gajda Rozália nevű álló fele részére 625 korona 50 fillér ezennel megállapított kikialtási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1904. évi november hó 3-ik napjának délelőtti 9 órájkor Szegvár község hazánál megartandó nyilvános árverésre, a n egállapított kikialtási áron alul is eladati fog.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlan b.c.saranak 10 százalékát vagyis 62 kor. 60 fillért készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a banatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt iszolgáltatni.

Kelt Szentesen, a kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóságánál, 1904. évi augusztus hó 17-ik napján.

ZOMBORI kir. albiró.

Arverési hirdetmény.

Alulírott közhírré teszi, hogy a szentesi 14301 sz. tkvben 9061a hrsz. a felvett ingatlan és a 14302 sz. tkvben 9061b. hrsz. a felvett ingatlanok fele része, mely ingatlanok Dékány Sándor és neje tulajdonát képezik, f. hó 17-én d. e. II órakor a szentesi kir. járásbíróóság hivatalos helyiségében árverésen egy évre haszonbérbe adtnak.

Szentes, 1904. évi október hó 5.

Purjesz Adolf,
zárgondnok.

Házeladás.

I. tized 207. és 208. sz. portán levő Sarkadi-téle házam, az ipartestületi ház mellett, kedvező feltételek mellett eladó. Spitzer Adolf

Előzetes költség nélkül.

PENZ

4% -os

törlesztéses kölcsönöket

nyujtunk bu-dapesti és kül-földi elsőrangú földi elsőrangú penzintézetektől a földbirtok és ingatlan 3/4 értékéig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt!

reskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre gyorsan és diszkrétan.

Bank- és magánadósságok convertálása.

Készítünk tervezeteket különféle újonnan alapítandó vállalatokról, valamint finanszírozuk is ezeket. Elvállalunk technikai és geologiai véleményezéseket hites szakértők által; foglalkozunk iennálló vállalatok részvénytársasággá való átalakításával.

MELLER LAJOS és Társa Budapest. VI., Terézkerut 32.
(Törvényszékiileg bejegyzett cég)

(Valasz bélyeg)